

device in sv. Jožefa“, ki se v 5. snopiču nadaljuje, pa „Šmarnice“, ki bodo čisto nove, skrbé za pravo, nehlinjeno pobožnost. „Obéne izgodovine“ izide 11. zvezek in z njim dobimo lep kos tega, kar se je v 17. in 18. stoletju godilo pri Francozih, v Veliki Britaniji pa pri Ireih. „Slovenski pravnik“ podučuje nas, kako da naj delamo pogodbe, da se v njih ne ukanimo. „Slov. večernice“ pa „koledar za l. 1887“ — da bodo te lepe in nam skrbé za poduk in kratek čas o zimskih večerih, tega, menimo, nam ni treba še povdarjati.

Po takem pa tudi radi in kar smo le v stanu, najsrčniše izrečemo željo svojo, da se letos število udov družbe sv. Mohorja pomnoži v toliko, da bomo tudi takrat brali v njenem koledarju: „To je največje število, kar smo jih kedaj imeli.“

Poštné hranilnice.

Z dnem 12. januarija t. l. je troje let preteklo, odkar so se pričele pri nas poštné hranilnice. Od onih mal pa so z njimi že veliko dosegli in stopile so z njimi vse posamezne pošte avstrijske in že tudi inozemske v zvezo.

V začetku vsacega meseca izdaja vodstvo obširne izkaze o denarnem prometu, ki se je minoli mesec v njih vršil ter pristavlja splošnje poročilo o delovanju, odkar je državna hranilnica oživila. Ker nam je došla najnovejša okrožnica, ki naznanja račun za mesec januarij, povzememo iz nje poglobitniše vesti, to pa še posebno za to, ker želimo, da se vdomači poštna hranilnica pri nas še vse bolj, kakor se je še doseglo.

Najprej omenimo, da je v mesecu januariju 292.774 oseb vložilo za 34.883.645 gld., izvzelo jih pa je 96.054 skupaj za 31.742.343 gld. Od tega pride na 7. skupino, ki obsega Tirolsko in Dalmacijo, 16.608 vlog za 2.246.030 gld. in 4.102 izplačili v znesku 1.240.155 gold. Na 8. skupino, ki obsega Štajersko, Kranjsko in Koroško, pride pa 21.091 vlog za 2.233.938 gld. in 4.322 vračil za 831.190 gld.

Število vlog je v minolem triletju narastlo do 6.932.266 v znesku 377.801.857 goldinarjev, 63 kr., izplačali pa so 1.554.697 vlog v znesku 343.059.988 gld. 51 kr.

Za nabrani denar nakupila je hranilnica na lastni račun za 29.796.950 gld. državnih papirjev. Dohodki iz teh plačujejo hranilnici navadne stroške. Na ime vložnikov je vodstvo papirjev za 4.474.200 gld. nakupilo in hrani jih hranilnica sama, njih lastniki pa imajo v rokah „rentne knjižice“, tacih je do sedaj vseh skupaj 7.099. Vrh tega pa je kupila hranilnica za 3.331.409 gld. papirjev in jih vložnikom na njih zahtevanje domov poslala.

Januvarija so izdali na dalje 17.283 novih vložnih knjižic, v mesecu decembru pa le 9.576; izplačali so 5.429 knjižic v tem, ko so jih bili meseca decembra samo 4.856 izplačali. Kakor se tedaj vidi, se je število vložnikov povišalo za 11.854. v decembru se je to bilo samo za 4.720 izgodilo. Vseh vložnikov je 506.121; med njimi ima 9.379 knjižice s slovensko besedo, 315.583 z nemško, 121.013 s česko, 36.078 s poljsko, 4.425 z rusinsko, 965 s hrvaško, 15.118 z italijansko in 2.660 z besedo rumunsko. Število vseh knjižic, kar so jih dosihmal izdali, je 699.171, izplačanih pa je 193.050, med zadnjimi nahaja se 3.975 nemško-slovenskih.

„Borzno poročilo“ pravi, da na denarnem tržišču niso veliko vpraševali po denarju, ker ni kaj veliko dobička obetal, pač pa je vsled tega postalo tržtvo z blagom precej živahno. Avstrijska renta se je gibala od 101.00 do 101.65, zlata od 111.00 do 112.80, papirna od 83.00 do 84.40, srebrna pa od 83.95 do 84.55. Bil je tedaj visok kurz papirjev in dobička ni bilo kupcem upati.

Kakor je podoba, držé se poštné hranilnice dobro in bodo s časom še več koristile, če se bodo tako prav v ljudstvu ukoreninile. Dober izid napeljuje tudi Ogersko vlado do tega, da jih uvede tudi v svoje okrožje.

Gospodarske stvari.

Kako po drugod svinjetino solijo in rušijo.

Navadno se po naših gospodarstvih svinjetina še po stari navadi soli in vari ali suši. Meso se od vseh strani s suho soljo vtire in potem v kadi ali škafu močno stlači. To delo pa je zvezano z velikim trudom in nadlego, ker se mora meso skoraj vsak dan prelagati, polivati itd. In vendar ga sol na tak način težko kdaj popolnoma predira, tako da mordašnje trihine, ki so v njem, konea ne vzamejo. Ako se pa svinjetina na nov način soli, se te napeke vse odstranijo in meso tudi pridobiva na boljšem okusu in se delj časa da dobro hraniti. Na Angleškem, v Hamburgu in v Berlinu se s svinjetino na sledeči način ravna: Za 50 kilov mesa se vzame 4 kile kuhinjske soli, 200 gramov saliterja, 1.30 gramov sladkorja in 34 litrov vode. Ta zmes se močno in tako dolgo kuha, da vrela jajce nositi more. Ko se ta juha popolnoma ohladi, se meso v njo vloži in tako obteži, da salamurja najmanj 5 centimetrov čez meso stoji. V salamurji se pusté ležati: velike krače 4—5 tednov, debela slanina 3—4 tednov; drugo meso in rebrovje itd. 2—3 tednov. Brž ko je mesó iz salamurje vzeto, se mora jeden dan na kakem prozračnem kraju obesiti, da se posuši, predno pride v dim. Sa-

lamurja se more, če se drugače ne porabi, z vodo zaliti in stanjšati in z njo potem posebno špargeljnovne grede z velikim vspehom gnojiti.

Kako na Angleškem Aylesburyske race bele napravljajo.

Kočarji v okolici mesta Aylesbury na Angleškem se posebno marljivo in vspešno z račjo rejo pečajo. Vsak kočar ima tam čredo Aylesburyskih rac, katerih snežno belo perje pogosto na reki Tamesi občudujejo. Te račje črede se vsak večer zaženejo domu in se tam dobro hranijo. Njihova jajca izvalijo navadno kokoši dorkingskega ali kohinkinskega plemena, ker race same rade ne sedijo in torej le slabo valijo. Jajca se tudi posebnim račjim rejcem, ki se po Angleško „ducker-ji“ imenujejo, prodajo. Tak jih potem da izvaliti in v jedni sesoni po 5000 mladih račic izredi in opita. Mlade račice dobivajo najprej trdno kuhana jajca s kuhano rižkašo in drobičko zribanimi govejimi jetri, pozneje ječmenove moke, lojenih ocvirkov in nekaj malega konjskega mesa. V vodo te mlade pitaničice nikdar ne pridejo in težko kdaj postanejo starejše ko 8—9 tednov. Ko so račja sesona na trgu v Londonu začne, se par teh pitanih rac po 10 gld. našega denarja prodajajo. Res lep denar!

Repična prga kot živinska klaja.

Kjer imajo repične prge in jo živini pokladajo, tako je sem ser tje navada prgo pred pokladanjem namočiti. To se pa vendar ne sme dolgo prej n. pr. 12—24 ur zgoditi, ker se neka oljuata tvarina vsled predolgega namakanja napravi in je to olje živini zoperno tako, da živina prge ne mara preveč. Boljše je prgo tanko zdrobiti in suho živini položiti. Pri laneni prgi se pri namakanju ta napaka ne prikazuje. Drobljanec se popari in namoči in potem še le živini položi.

Sejmovi. Dne 19. februarja na Gornji Polskavi in v Piščeah; dne 22. febr. v Braslovčah, pri sv. Filipu v Rajhenburški župniji in v Teharjah.

Dopisi.

Iz Celja. (Razmere na c. kr. gimnaziji.) O naši gimnaziji je nekaj časa sem veliko govorjenja, izlasti pa imajo naši ultranemški petelinje z njo veliko upravit. Zdaj izvohajo kje kako nevarno zvezo dijakov, zdaj spet jim je ravnatelj preveč Slovence, zdaj se zaženo še v kacega profesorja. Človek bi tedaj lahko mislil, da se godi Nemcem na naši gimnaziji Bog ve, kaka krivica, Slovencem pa kar leté pečena piščeta v usta, toda kako bi motil, kdor bi tako našo gimnazijo sodil! Evo vam dokazov. Pred enim letom ali ka-li je par

slov. učencev, ker so premalo znali slovenski vpisalo se za Nemce, a pozneje bili bi se radi vendar le s Slovenci učili slovenščine, ali to se jim ni dovolilo, češ, da so Nemci! Narobe se je pa letos trem prvošolcem izgodilo. Bili so se vpisali za Slovence ali v slovenščini niso dobro napredovali, tedaj pa se jim je brez vsega dovolilo, da smejo izstopiti iz slov. poduka. To je v resnici velikodušno ali moramo se čuditi, da se ravna tako velikodušno vselej le na škodo slovenski stvari. Zakaj da se dovoljuje iz slov. poduka izstopiti ne pa tudi vstopiti, za to mi ne najdemo uzroka. Nam se zdi, da se meri tu z dvojnim merilom, ali pa je tako prav, to naj častiti bralci sami razsodijo. H koncu še nekaj za pustni čas. Kaki da so naši profesorji v časih strokovnjaki, kaže ta-le prigodba. Med dijaki je zavoljo nje veliko smeha. Učitelj zgodovine vpraša dijaka, kedaj da je bila bitka pri Waterloo. „Leta 1815“, odgovori mu dijak brez pomisleka. „Kaj še več?“ zavrne ga profesor. „Tega še ne znate! To vedó že vrablji na strehi, ta bitka je bila v letu 1814.“ Na to pa nastane smeh med dijaki in eden ustane, ter opomni, da se g. profesor moti. G. profesorju postane vroče, toda noče se udati, dokler ga iz bukev ne podučé, da je dijak prav odgovoril. Tedaj pa vedó vendar-le vrabci na strehi več, kakor profesor zgodovine.

Iz Celovca. (Naše prošnje in nemškutarske protiprošnje.) Prošenj za katoliške in slovenske šole nabralo se je 81, mej njimi 39 iz raznih far (mej tem je došla še jedna iz Vovber) z blizu 1600 podpisi, 15 od občinskih zastopov in 27 od krajnih šolskih svetov. Poslale so se državnemu poslancu g. Hrenu, da jih izroči državnemu zboru. Zdaj so pa tudi nemškutarji začeli nabirati prošnje za nemške šole. Nekaj jih bodo že nabrali, posebno v Celovski okolici, kjer je nemškutarija še v polnem cvetu, slovensko ljudstvo pa nezavedno in v politiki malo poučeno. Jedno dobro stran pa imajo naše prošnje kajti zdaj se Celovski poslanec Moro menda ne bode več predrznil, govoriti v imenu vseh koroških Slovencev. V imenu nemškutarjev Celovške okolice naj govori; slovenski poslanci pa se lahko sklicujejo na naše prošnje, in Moro ne sme in ne more govoriti v imenu tistih, ki v prošnjah zahtevajo ravno nasprotno od tega, kar on zagovarja. Ako se hoče vlada ozirati tudi na nemškutarske prošnje, mi jej tega ne moremo braniti, pa to ne sme več obveljati, kakor do zdaj še zmirom, da bi nemškutarji Celovške okolice, ki zastopajo komaj kakih 10.000 duš (kajti vsa okolica ni za njimi) govorili in odločevali v imenu vseh koroških Slovencev. Ako se slovenske šole dajo vsaj tistim krajem, ki so zdaj za nje prosili, smemo biti in smo za zdaj že zadovoljni, kajti sčasoma bodo tudi drugi kraji videli boljši uspeh pr